

Näytteenotto-ohje VVOC- ja VOC-yhdisteet (haihtuvat orgaaniset yhdisteet)

Mukana on kenttänollaputki ja varsinaiset näyteputket. Kenttänolla-putki otetaan pois pakkauksestaan (foliosta tai suojahylsystä) ja sen messinkiset kierrekorkit avataan ja suljetaan välittömästi mutta putkeen ei kerätä näytettä. Jos kenttänollaputkea ei ole erikseen osoitettu, yksi näyteputkista valitaan kenttänollaksi.

Avonaiset näytteenotto-putket keräävät liuotinhöyryjä hyvin tehokkaasti, joten näytteenoton aikana tai sitä ennen ei tule käsitellä liottimia tai alkoholeja, esimerkiksi huopakyniä. Näytteenotto-putkiin tai messinkisiin suojatulppiin ei saa tehdä mitään merkintöjä.

VVOC- ja VOC-näyte on otettava ennen mahdollisten muiden näytteiden ottoa. Esimerkiksi Andersen- tai DNA-näytteenottimella tehtävissä mikrobi-itiömittauksissa käytettävä desinfiointiaine näkyy tässä mittauksessa ja voi sekoittaa tuloksia.

Pumpun virtausnopeus on valmiiksi säädetty ja on pumpulle yksilöllinen. VVOC- ja VOC-ilmanäytteen keräysaika on noin 25 minuuttia, jolloin kerätty ilmamäärä on noin 5 litraa. Paras mittauspaiikka on huoneen keskeltä noin 1-1,5 metrin korkeudelta, esimerkiksi pöydän päältä.

Jokaiselle ilmanäytteelle tarvitaan oma näytteenotto-putki. Yhteen näytteenotto-putkeen kerätään ilmanäytettä vain yhdestä näytteenottopisteestä. Jokaisella näytteenotto-putkella on oma yksilöllinen kuusinumeroinen numerokoodinsa (esim. 032714), joka on kirjattava näytteenotto-kaavakkeeseen kunkin näytteen kohdalle.

Näytteenottokaavakkeeseen merkitään näytteenottoaika, näytteenoton ajankohta, putken ja pumpun numero sekä muut pyydetyt tiedot mahdollisimman tarkasti. Muista merkitä myös kenttänollan putkinumero kaavakkeeseen.

Suojatulppa koostuu kahdesta osasta, joita ei kannata irrottaa toisistaan. Messinkiset suojatulpat poistetaan putken päistä löyryttämällä niitä varovasti. Pidä kiinni tulpan sisemmästä osasta toisella kädellä ja kierrä toisella kädellä tulpan ulompaa osaa vastapäivään, kunnes tunnet suojatulpan liikkuvan putkessa. **Näyteputken päihin ei saa koskea suojatulppien irrotuksen jälkeen.**

Suojatulppia varovasti ulospäin vetämällä voit havaita näytteenotto-putken toisessa päässä putken kiertävän urarenkaan. Poista näytteenotto-putken urattomasta päästä messinkinen suojatulppa ja kiinnitä putki pumppuun siinä olevan kumiletkun avulla. Vie pumppu ja siihen kiinnitetty näytteenotto-putki näytteenottoaikalalle ja poista suojatulppa putken urallisesta päästä. Käynnistä pumppu liikuttamalla etupaneelissa olevaa kytkintä esimerkiksi kuulakärkikynällä tai pienellä ruuvimeisselillä.

Ota näytettä noin 25 minuuttia, parin minuutin heitto ajassa ei haittaa. Näytteenoton jälkeen sammuta pumppu etupaneelin kytkintä liikuttamalla. Irrota näytteenotto-putki pumpusta ja laita messinkiset suojatulpat näytteenotto-putken päihin. Kiristä messinkiset suojatulpat sormin vääntämällä, jolloin saadaan sopiva kireys. Älä käytä työkaluja kiristykseen.

Merkitse näytteenoton jälkeen kaavakkeeseen näytteenottoaika pumpun näytöstä (lopetuslukema). Pumppu ilmoittaa näytteenottoajan minuutteina ja minuuttien sadasosina (ei sekunteina), esim. 25,81 min.

Kääri suljetut putket lopuksi folioon tai laita suojahylsyyn ja sulje nämä vielä minigrip-pussiin. Ennen kuljetusta ja sen ajaksi putkille kannattaa valita mahdollisimman hajuton säilytyspaikka. Näytteet tulee analysoida viimeistään neljän viikon kuluttua näytteenotosta mutta **palauta välineet kuitenkin mahdollisimman pian Ositum Oy:n laboratorioon analyysia varten.**